

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 1.1998, sp. zn. 1 Odon 60/97, ECLI:CZ:NS:1998:1.ODON.60.1997.1

Číslo: 64/1998

Právní věta:

Jestliže opravný prostředek podala za právnickou osobu osoba, která není oprávněna za ni jednat (§ 21 odst. 1 o. s. ř.), a jestliže statutární orgán právnické osoby ani dodatečně tento procesní úkon neschválí, soud řízení o takovém podání zastaví.

V řízení ve věcech obchodního rejstříku je soud vždy povinen zkoumat, zda usnesení valné hromady, kterým jsou dokládány navržené změny zápisu do obchodního rejstříku, bylo přijato řádně a zda je v souladu se zákonem, společenskou smlouvou či stanovami; to platí bez zřetele na to, zda již uplynula lhůta, ve které mohly oprávněné osoby podat u soudu návrh na určení neplatnosti tohoto usnesení, jakož i na to, že příslušný soud o takovém návrhu dosud pravomocně nerozhodl.

Okolnost, že platnost usnesení valné hromady je přezkoumávána soudem proto, že byla zpochybněna zákonnost svolání valné hromady, nebrání tomu, aby jiná, řádně svolaná valná hromada přijala obsahově shodné usnesení.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 08.01.1998

Spisová značka: 1 Odon 60/97

Číslo rozhodnutí: 64

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Rejstřík obchodní

Předpisy: 99/1963 Sb. § 21 odst. 1 513/1991 Sb. § 131 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením odmítl Vrchní soud v Praze „odvolání navrhovatele došlé soudu dne 10. července 1996“. V odůvodnění uvedeného výroku uvedl, že „podáním došlým soudu dne 10. července 1996 a označeným jako „odvolání do usnesení ze dne 9. července 1996, sp. zn. Firm 6844/96, Rg.C. 1352/8, jímž byl proveden výmaz jednatelů O. D. a A. B. a zápis jednatelů J. V. a F. B.“ se dvě posledně jmenované osoby, tedy J. V. a F. B., jednají jako jednatelé jménem obchodní společnosti I. H. K., s. r. o., domáhaly změny rozhodnutí pouze tak, že zápis změny osob jednatelů bude proveden místo 9. července 1996 ke dni 12. února 1993. Dále tyto osoby v odvolání požadovaly, aby odůvodnění

rozhodnutí bylo doplněno tak, že J. V. a F. B. nepozbyli oprávnění jednatelů, O. D. a A. B. toto oprávnění nenabyli a výmazy a zápisy z 13. 10. 1994 jsou neplatné.“

Odvolací soud dospěl k závěru, že odvolání nebylo podáno osobou k tomu oprávněnou. Ze zápisu z valné hromady konané dne 15. srpna 1995 zjistil, že na této valné hromadě byli J. V. a F. B. odvoláni z funkcí jednatelů společnosti. V době podání odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně ze dne 9. července 1996 tedy tyto osoby již nebyly jednatelem společnosti a nebyly tedy oprávněny činit za tuto společnost procesní úkony. Odvolání proto bylo podáno někým, kdo k odvolání není oprávněn, případně jménem společnosti jako účastníka řízení jednaly osoby k takovému jednání neoprávněné. V rozhodnutích dalších valných hromad konaných dne 8. listopadu 1994 a 15. srpna 1995 je podle názoru odvolacího soudu dostatečně určité vyjádřena vůle společníků rozhodujících na valné hromadě, směřující k odvolání J. V. a F. B. a jmenování nových jednatelů. Přitom vzhledem k tomu, že odvolací soud zrušil usnesení rejstříkového soudu, kterým tento soud povolil výmaz O. D. a A. B. a zápis J. V. a F. B. jako jednatelů společnosti, a vzhledem k protikladnému postavení současných a bývalých jednatelů společnosti, vyjádřenému v podáních došlých soudu, je nedostatek legitimace bývalých jednatelů J. V. a F. B. k podání odvolání neodstranitelnou vadou. Proto odvolací soud podle ustanovení § 218 odst. 1 písm. b) o. s. ř. toto odvolání odmítl.

Proti výroku rozhodnutí odvolacího soudu o odmítnutí „odvolání navrhovatele soudu, došlé dne 10. července 1996“ podala I. H. K., s. r. o., „zastoupená jednatelem J. V. a F. B.“ v dovolací lhůtě dovolání.

V dovolání uvedla, že předmětem řízení o povolení zápisu do obchodního rejstříku je právě otázka, zda jsou platně zvoleny jednatelem J. V. a F. B. nebo A. B. a O. D. F. B. a J. V. se svými podáními v tomto řízení domáhají toho, aby soud tuto otázku kvalifikovaně posoudil a rozhodl. K jejich námitkám se soud vyjádřil jednou větou na straně 3. odůvodnění rozhodnutí. Tím, že odvolání odmítl jako odvolání osob, které nebyly oprávněny k jeho podání, odňal jim možnost jednat před soudem (§ 237 odst. 1 písm. f) o. s. ř.). Možnost jednat před soudem jim odvolací soud odňal i tím, že jim neumožnil vyjádřit se k odvolání, které podali jménem společnosti ostatní jednatele.

Pokud jde o vlastní rozhodování valné hromady, dovolatelka zastává stanovisko, že valná hromada nemůže v téže věci opakovat rozhodnutí již učiněná, neboť tomu brání překážka věci rozhodnuté. Kromě toho podle názoru dovolatelky nelze, pokud bylo usnesení valné hromady konané dne 28. září 1994 napadeno žalobou o prohlášení jeho neplatnosti, přijímat nová usnesení potvrzující usnesení napadané žalobou. Takové usnesení je platné až do právní moci rozsudku, jímž je neplatnost vyslovena. Tvrzené dvě valné hromady 8. listopadu 1994 a 15. srpna 1995 se konaly před vynesením rozsudku o neplatnosti usnesení valné hromady 28. září 1994, na které byli J. V. a F. B. odvoláni z funkce jednatele, a tento rozsudek nabyl právní moci až doručením rozhodnutí odvolacího soudu ze dne 30. května 1996. Dovolatelka nenapadla usnesení valných hromad z 8. listopadu 1994 a 15. srpna 1995 žalobami pro neplatnost, ač by k tomu byly důvody; zastává totiž názor, že uvedená usnesení nejsou neplatná, ale nulitní, a to z důvodů uvedených shora.

Nejvyšší soud usnesením řízení o dovolání zastavil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.

Z odůvodnění:

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. e) o. s. ř.

Rozhodnutí o tom, zda J. V. a F. B. byli či nebyli v době podání odvolání, které soud odmítl, jednatelem společnosti a zda tedy byli oprávněni podat odvolání, závisí na tom, zda bylo řádně přijato usnesení valné hromady konané dne 8. listopadu 1994, popřípadě usnesení valné hromady konané dne 15. srpna 1995, o která odvolací soud opírá svá rozhodnutí. J. V. a F. B. jménem společnosti tvrdí, že tato

usnesení řádně přijata nebyla, a to z důvodů právních, když obsah přijatých usnesení je v rozporu se zákonem, popřípadě usnesení je nulitní, neboť jím bylo rozhodnuto o platnosti usnesení valné hromady, o jehož platnosti rozhodoval v té době soud, a takové rozhodnutí valné hromadě nepřísluší.

Pokud jde o právní názor vyjádřený v dovolání, že pokud se u soudu vede řízení o neplatnosti usnesení valné hromady, je toto usnesení platné až do právní moci rozsudku, kterým soud rozhodl o jeho neplatnosti, a valná hromada proto není kompetentní potvrzovat platnost takového usnesení, není tento právní názor správný. Pokud obchodní zákoník v ustanovení § 131 odst. 1 stanoví tříměsíční lhůtu, ve které mohou oprávněné osoby požádat soud o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, je důsledkem uplynutí této lhůty pouze nenapadnutelnost usnesení valné hromady žalobou podle ustanovení § 131 obch. zák. Rejstříkový soud však je vždy povinen i po marném uplynutí této lhůty zkoumat, zda usnesení valné hromady, na jehož základě společnost požadovala povolení změn zápisu v obchodním rejstříku, bylo přijato řádně a zda je v souladu se zákonem, společenskou smlouvou či stanovami. Ani to, že soud dosud nerozhodl o žalobě na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, ani to, že rejstříkovému soudu přísluší zkoumat usnesení valné hromady i po uplynutí lhůty podle ustanovení § 131 odst. 1 obch. zák., však nebránilo tomu, aby – pokud bylo usnesení valné hromady napadeno žalobou jen z toho důvodu, že valná hromada nebyla řádně svolána – jiná, řádně svolaná valná hromada, potvrdila (či spíše znovu přijala) žalobou napadené usnesení valné hromady. Přitom takové „potvrzující“ usnesení musí být formulováno tak, aby z něj jasně vyplýval úmysl platně přijmout usnesení, jehož platnost je z formálních důvodů zpochybněna. Tato podmínka je v daném případě splněna, když se v zápisu z valné hromady konané dne 8. listopadu 1994 uvádí, že „Ing. D. přednesl návrh na potvrzení platnosti usnesení minulé valné hromady ve věci odvolání jednatelů F. B. a J. V. a jmenování nových jednatelů J. D. a A. B.“.

Z uvedeného vyplývá, že rozhodnutím valné hromady konané dne 8. listopadu 1994 byli J. V. a F. B. platně odvoláni z funkce jednatele společnosti a že od tohoto dne nemohli činit jménem společnosti žádné právní úkony. Pokud tedy dne 10. července 1996 udělili plnou moc advokátovi k podání odvolání jménem společnosti, nebyla tato plná moc udělena osobami oprávněnými jménem společnosti plnou moc udělit, právní zástupce nepodal odvolání v zastoupení společnosti a odvolací soud nemohl o takovém odvolání meritorně rozhodovat.

Dovolacímu soudu pak nezbylo, než zastavit řízení o dovolání podle ustanovení § 243c a 104 odst. 2 o. s. ř., když plnou moc k podání dovolání udělily jménem společnosti osoby, které neměly oprávnění ji udělit, a z usnesení valné hromady navrhovatelky, konané dne 8. listopadu 1994, vyplývá, že nejvyšší orgán společnosti rozhodl o odvolání osob, které plnou moc udělily, z funkce jednatelů. Ve spise je na č. l. 259 založeno podání, jímž jednatel navrhovatelky J. D. vyjadřuje jednoznačně názor, že podání J. V. a F. B., označené jako odvolání navrhovatelky, „je nicotným právním aktem“. Z uvedeného je zřejmé, že není vůlí společnosti domáhat se změn zápisu v obchodním rejstříku ve prospěch uvedených osob. Nedostatek řádné plné moci dovolatelky, který je jinak odstranitelným nedostatkem, tedy v projednávané věci zcela zřejmě nelze odstranit. Proto dovolací soud řízení o dovolání zastavil.